

6. Статистичний збірник «Довкілля України за 2018 (2019, 2020) рік» : за ред. О.М. Прокопенко. Державна служба статистики України, 2019 (2020, 2021).

URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. [Про державно-приватне партнерство | від 01.07.2010 № 2404-VI \(rada.gov.ua\)](#).

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>

УДК 336.02:336.71

Дятлова Ю.В., д.е.н., професор
Маріупольський державний університет

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Забезпечення безпеки національної фінансової системи в умовах відкритості економіки є актуальним завданням для більшості країн світу. Питання актуалізувала в свій час глобальна економічна криза, у епіцентрі подій якої стала світова фінансова система, зокрема банківський сектор як основна її складова. Розвиток банківського сектору і послуг забезпечує сучасну цифровізацію фінансових операцій [1; с. 111], інноваційний розвиток суб'єктів господарювання, економічних систем регіонів і країни [12; с. 37-45]. Наразі на порядку денному є безпека фінансової системи в екстремальних умовах, а саме воєнного стану, що накладає додаткове навантаження на банківський сектор.

Економічна безпека є складовою національної, необхідність її забезпечення – нагальна потреба, особливо в умовах нестабільної економіки. Для фінансової системи та її банківського сектору забезпечення економічної безпеки є вкрай важливим ще й через значну ризикованість цього бізнесу та найбільшу його інтегрованість до світових процесів, а, отже, залежність від

впливу зовнішніх чинників. Перелік загроз для банків з вітчизняним капіталом збільшується через присутність на внутрішньому ринку банків з іноземним капіталом та зростаючим рівнем конкуренції [3]. Наразі, за умови нестабільної економічної ситуації, відзначено вплив капіталу, що додає ризику діяльності банкам з вітчизняним капіталом.

На нашу думку, враховуючи аналіз наукових праць, економічна безпека національного банківського сектору – це такий його економічний стан, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, забезпечує здатність до сталого економічного й фінансового розвитку, до конкуренції на ринку банківських послуг. Слід погодитися з думкою науковців щодо чинників впливу на економічну безпеку банківської системи. Перелік чинників у порядку значимості є таким: політична та економічна стабільність як в країні, так і в країнах, з якою вона межує та має значні економічні та політичні відносини; рівень залежності країни від внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування; рівень концентрації активів іноземних банків та кредитно-фінансових інститутів інших держав; рівень концентрації активів банків за галузями економіки чи фінансово-промисловими групами; структура власності в банківській установі, структура та динаміка банківських активів; система державного регулювання банківського сектора, її ефективність і прозорість. Показники економічної безпеки банківської системи потребують системного моніторингу [4; с. 206].

Логічним є розуміння економічної безпеки банківського сектору у взаємозв'язку з економічною безпекою країни та її складовими, зокрема фінансовою стійкістю. Також, економічна безпека банківського сектору має спільне підґрунтя, що створюється в результаті кредитування, з таким складником економічної безпеки країни як інвестиційно-інноваційна безпека. Крім того, на економічну безпеку банківського сектору впливає опосередковано

стан складових фінансової безпеки – безпека небанківського фінансового ринку, боргова, бюджетна, валютна, грошово-кредитна.

Забезпечення економічної безпеки банківського сектору – процес діяльності органів державної влади, центрального банку та комерційних банків, яка носить комплексний характер і спрямована на виявлення загроз, мінімізацію ризиків і втрат для збереження фінансових, матеріальних, інформаційних і кадрових ресурсів. Моніторинг економічної безпеки банківської,

Забезпечення економічної безпеки банківського сектору повинно відбуватися за умови системного підходу. У такій системі визначаються складові економічної безпеки як об'єкту впливу, його рівні, основні елементи, складові механізму. Зроблено пропозицію, відповідно якій система забезпечення економічної безпеки банківського сектору містить три основні взаємопов'язані елементи – суб'єкт, який впливає, об'єкт, на який впливають, та механізм впливу (комплекс або сукупність інструментів, важелів, заходів). Щодо банківського сектору комплекс заходів реалізуються на різних рівнях (державному, центрального банку, банківських установ), спрямованих на захист і раціональне використання фінансових, матеріальних, інформаційних і кадрових ресурсів банків з метою запобігання загрозам ефективної банківської діяльності.

Відмінністю зазначеного системного підходу є його зорієнтованість на усунення загроз на різних рівнях управління, зокрема загроз через політичну та економічну нестабільність, а також з боку іноземних банків та їх капіталу як складових економічного впливу на стан банківського сектору, що дозволяє інституціям-регуляторам визначати інструменти конкурентної, грошово-кредитної та регуляторної політики.

Література

1. Zherdetska L., Diatlova Yu., Diatlova V., Derkach J., , Goncharenko A., Zoskior M. Digital banking in the marketing mix and human resource management: improving the approach to the assessment as an innovative component. *Laplace Em Revista*. 2021. 7(3A). P. 111-119.
2. Дятлова Ю.В., Тарасенко Д.Л. Інноваційний розвиток економічних систем: державний і регіональний аспекти фінансування. *Менеджер: Вісник Донецького державного університету управління. Серія «Економіка»*. 2021. № 1 (90). С. 37-45.
3. Diatlova Yu., Kuznetsova L., Dielini M., Tkachenko O., Onyshchenko Yu., Nyanchuk N. Improving approach to conditions' statistical assessment for Ukraine banking sector competitive development under the foreign banks presence in the financial market. *Journal of Physics: Conference Series*. 2021. Vol. 1804. 012142.
4. Diatlova Yu., Yeletskykh S., Bykhovchenko V., Balabukha K., Ovcharenko Ie., Tyshchenko V. Banking Security Monitoring: Development of a Methodical Support to Valuation. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. 43(2). P. 206-216.